

No. 4, 2005 (November)

Nordisk mediepolitikk

Filmproduksjon og regional utvikling i Norden

[Nordisk mediepolitikk]

Hvilken betydning kan regionale filmproduksjonssentreer få for utviklingen i området de virker i? Nordisk Ministerråds forskningsinstitutt Nordregio har i samarbeid med Svenska Filminstitutet gjennomført en undersøkelse av dette, og presenterte rapporten Film och regional utveckling i Norden under et seminar i Filmhuset i Stockholm.

"Frågan motiveras av det ökade intresset i samhällsdebatten för kulturens och de kreativa näringarnas funktion som drivkraft för regional tillväxt. I denna rapport diskuteras relationer mellan långfilmsproduktion och regional utveckling i de nordiska länderna med utgångspunkt i ett samhällsvetenskapligt perspektiv.

En rad jämförelser görs av filmens regionala betydelser med avseende på näringslivets utveckling och sysselsättning, initiativ till utbildningar, marknadsföring av platser och hur film medverkar till att uppmärksamma och utveckla lokal och regional identitet", heter det i Nordregios omtale av rapporten.

Rapporten kan bestilles fra Nordregio: (Pris: SEK 180)

Film och regional utveckling i Norden.

Margareta Dahlström et al. Svenska Filminstitutet & Nordregio, 2005. 217 s.

– ISBN 91-85051-13-6

Kilde: Nordregio/Svenska Filminstitutet (11.11.2005)

Nordiske dataspill for barn og unge

[Nordisk mediepolitikk]

Et nordisk program til støtte for produksjon og distribusjon av kvalitetspregede dataspill (computerspil) utviklet og produsert i Norden ble vedtatt av de nordiske kulturministrene 26. oktober på et møte i Reykjavik. Vedtaket er et ledd i arbeidet med å forbedre støtten som gis til kunst- og kulturprosjekter.

"Ministrene vedtog at nedlægge tre embedsmandskomiteer den 1. januar 2006, så der kan skabes økonomi til det nye medieprogram til start i løbet af 2006. Medieprogrammet skal særligt støtte udviklingen af nordiske computerspil rettet mod børn og unge og skal løbe over 6 år", heter det i en pressemelding fra Nordisk Ministerråd.

"Beslutningen er motiveret af ministrenes overbevisning om, at bedre vilkår for innovativ produktion af nordiske computerspil sikrer et bedre og større udbud af nordiske kvalitetsproduktioner.

Hovedelementerne i initiativet er derfor:

- et let tilgængeligt lokaliseringssystem gør det billigere og enklere at lokalisere/versionere eksisterende computerspil til nordiske sprog
- via adgang til digital distribution sikres ophavsmanden adgang til brugerne, konsumenterne
- direkte udviklingsstøtte til nye, kreative og nordisk prægede projekter sikrer nordisk ophavsret.

Kulturministrene har for 2006 bevilget DKK 6 millioner til opstart. Det samlede program skal virke i perioden 2006-2012 med en samlet finansiering på over 70 mil. DKK."

23. og 24 november 2005 ble konferansen Nordic Game Potential 2005 holdt i Malmö. Støtteprogrammet og dets form og kriterier ble presentert under konferansen.

Kilde: Nordisk Ministerråd (31.10.2005)

Det nordiske kultursamarbeidet reformeres [Nordisk mediepolitikk]

De nordiske kulturministrene har enstemmig fastholdt prinsippbeslutningen fra møtet 15. juni 2005, og "(beslutat) att reformera det nordiska kultursamarbetets föråldrade struktur och göra det mer flexibelt och öppet för nya arbetsformer, både nordiskt och internationellt. Reformen kommer också att frigöra medel från administration till kultursamarbetets innehåll i form av stöd till bredare utväxling av konstnärer och konst mellan länderna och till nya satsningar och program", heter det i en pressemelding fra Nordisk Ministerråd.

Ni av kultursamarbeidets 20 komiteer og institusjoner blir lagt ned, men funksjonene deres blir ført videre i den nye strukturen. Den gamle sektorinndelte strukturen avløses av en ny form som bygger på tematiske satsinger og programmer "(kring) frågeställningar som är intressanta och aktuella för hela Norden. Det handlar om en mer flexibel struktur som arbetar med tidsbundna tematiske satsningar och program", heter det i pressemeldingen om saken.

Den nye formen for kultursamarbeid treer – i sin helhet – i kraft fra 2007. I 2006 er det nordiske kulturbudsjettet millioner 155 DKK, om lag 20 millioner euro.

Institusjonene som fortsetter er Nordiska kulturfonden, Nordiska Film&TV-fonden, Nordicom, de nordiska husen och instituten i Island, Grönland, Färöarna, Åland och i Helsingfors.

Styringsgruppene för Kultur- och massmediesamarbete, för Barn- och ungdomskultur och för Nordiska kulturprojekt utanför Norden legges ned. Det samme gjelder institusjonene og komiteene Nordisk Journalistcenter, Nordisk Institut för Samtidskonst NIFCA, Nordiska musikkommittéen NOMUS, Nordiska litteratur- och bibliotekskommittéen NordBok, Nordiskt Center för Scenekunst NordScen, Nordiska museumskommittéen.

Kilde: Nordisk Ministerråd (26.10.2005)

Dansk film hedret med Nordisk Råds filmpris 2005 **[Nordisk mediepolitikk]**

Per Fly og hans film Drabet (Dråpet) ble presentert som vinner av Nordisk Råds filmpris 2005 under en pressekonferanse i København. Drabet var en av ti filmer (åtte langfilmer og to dokumentarer) som var nominert til prisen.

Det heter i pressemeldingen: "Jurymedlemmarna från alla nordiska länder motiverade sitt val med att Dråpet är 'en stor nordisk film som från hjärtat berättar om tidlösa frågor men som gör det på ett språk som tillhör vår egen tid och på egna villkor'.

Dråpet är den sista delen i Flys trilogi om det klasspräglade danska samhället. Efter att ha beskrivit underklassen i Bänken (Bænken) och överklassen i Arvet (Arven) har nu Per Fly tagit sig an medelklassen". Les mer om prisvinneren.

Kilde: Nordisk Råd (12.10.2005)

Trykte medier

Tilfredshet med bladtilskuddsordningen **[Trykte medier] [Danmark]**

Finansministeriet har lagt fram forslag til en ny bladtilskuddsordning, som skal erstatte portostøtten til distribusjon, melder Nyhedsbrevet Dansk Presse nr. 46-2005. Et utvalg, nedsatt i 2003, har lagt fram Rapport om tilskud til befordring af dagblade, en rapport som danner grunnlaget for ministeriets beslutning i saken.

"DDF's adm. direktør, Ebbe Dal, siger til nyhedsbrevet, at DDF (Danske Dagblades Forening, red. anmn.) er særdeles glad for, at udvalget har kunnet nå til enighed om en model, som tilgodeser alle bladtyper, herunder både provinsblade, de små landsdækkende aviser, gratisaviser og de landsdækkende aviser", heter det i nyhetsbrevet.

I en pressemelding fra Finansministeriet heter det at: "(På) baggrund af analysen anbefaler udvalget, at den nuværende bladtilskudsordning for dagblade ændres, således at:

- * Tilskuddet gives direkte til den enkelte udgiver, der herefter frit kan vælge distributør.
- * Tilskuddet fastsættes med udgangspunkt i dagbladenes abonnementsoplag.
- * Der som supplement til hovedordningen etableres en pulje, hvorfra især dagblade med forholdsvis høje distributionsomkostninger kan søge om tilskud.
- * Der etableres en overgangsordning med henblik på at afhjælpe dagbladenes tilpasning til den nye ordning.

En annen sak som har vært viet oppmerksomhet i 2005 er støtteordningen til avislignende uke- og månedsblad. Transport- og energiminister Flemming Hansen vil ikke forlenge portostøtten til denne gruppen lengre enn til 1.januar 2006, selv om Folketinget først etter nyttår får vedtatt en ny støtteordning, melder Dansk Fagpresse.

Kilde: Finansministeriet/Nyhedsbrevet Dansk Presse/Dansk Fagpresse (11.11.2005)

Liberaliseringen av bokmarkedet fortsetter **[Trykte medier] [Danmark]**

Bokmarkedet i Danmark skal liberaliseres ytterligere, melder Kulturministeriet.

Konkurrencestyrelsen og Den Danske Forlæggerforening er blitt enige om å arbeide for en endring av den gjeldende fastprisdispensasjonen i konkurranse-loven. Tidligere i 2005 meldte Den Danske Boghandlerforening at bokhandlerne ønsker et helt fritt bokmarked med fri prisfastsetting.

Etter en beslutning i Folketinget nedsatte Regjeringen i 2004 et utvalg som skal vurdere mulighetene for ytterligere liberalisering av bokmarkedet, sett i lys av kulturpolitiske hensyn. Utvalget leverer rapport til Kulturministeren 1. mars 2006.

Kulturminister Brian Mikkelsen bifaller utviklingen, som gir "(forlagene) alene dispensation til at fastsætte faste priser for op til 10 procent af nyudgivne danske bøger (dog altid op til 5 udgivelser) for udgivelsesåret og de følgende 5 måneder. Dispensationen gælder ikke skole- og lærebøger og udgivelser af værker, der tidligere har været udgivet eller udgaver i et nyt format. Dispensationen gælder som hidtil heller ikke ved salg til biblioteker". Les Kulturministeriets pressemelding.

Kilde: Kulturministeriet (3.11.2005)

Strid om Postens avisporto **[Trykte medier] [Norge]**

Postens økning av avisporto i 2006 vil true utgivelsen av en rekke aviser, mener Mediebedriftenes Landsforening (MBL) og Landslaget for Lokalaviser (LLA).

"Posten begrunner den sterke økningen i avisporto de siste åra med krav i konsesjonen om kostnadsbaserte priser, og påstår at de har tapt penger på avisdistribusjon", skriver Dagens Medier, MBLs avis.

MBL og LLA peker på at Postens konsesjon gir mulighet for å gripe inn politisk for å beskytte sterke samfunnsinteresser, noe ytringsfrihet og mediemangfold er.

Den nye regjeringen i Norge legger i sitt forslag til statsbudsjett opp til å øke pressestøtten med 7,5 millioner kroner i forhold til den avgående regjeringens forslag. Selv om avisporto ikke er nevnt, øyner noen håp: "Stoltenberg-regjeringa varslar tiltak for å bøte på konsekvensane etter Posten si dramatiske portoauke", skriver LLAs nettavis.

Kilde: MBL og LLA (11.11.2005)

Ny storaktør på avismarkedet i Sverige **[Trykte medier] [Sverige]**

Den siste partipressegrupperingen i Sverige ble historie 24. oktober 2005, da Centern solgte avisene sine til det liberale konsortiet VLT AB, Stampen, Morgonpress Invest og Mittmedia, skriver Pressens Tidning.

Kjøperne har dannet et utviklingselskap, kalt mkt media AB, der Stampen eier 41 prosent, VLT AB 31 prosent, mens Mittmedia har 18 og Morgonpress Invest 10 prosent av aksjene.

"Genom affären skapades en stark nummer två som bygger på kraften hos landsortpressen, något som bland annat medieprofessorn Karl Erik Gustafsson länge efterlyst som motvikt till Bonniers storstadsdominans. Samtidigt bildades ett av Nordens största tryckeriföretag", skriver Pressens Tidning.

Spekulasjonene omkring hvem som kom til å overta centeravisene har vært mange, siden det sommeren 2005 ble kjent at de var til salgs.

Kilde: Pressens Tidning (10.11. 2005)

Audiovisuelle medier

Rekordartet tilstrømning til danske filmer **[Audiovisuelle medier] [Danmark]**

Midtveis i november 2005 er det solgt over 3,7 millioner billetter til danske filmer, og statistikerne må tilbake til 1981 for å finne noe som overgår dette. Da ble det solgt 4,1 millioner billetter til danske filmer.

I resten av verden, også i Norden, meldes det om nedgang eller stagnasjon i kinomarkedet.

De nasjonale filmene har hatt en stor del av det danske filmmarkedet siden slutten av 1990-tallet, og markedsandelen ventes å bli mer enn 30 prosent i 2005, melder Det Danske Filminstitut.

Kilde: Det Danske Filminstitut (16.11.2005)

DR presenterer løfter – og krav til mediepolitisk avtale **[Audiovisuelle medier] [Danmark]**

En ny mediepolitisk avtale for perioden 2007-2010 skal forhandles fram i Folketinget. DR må få muligheter til videre utvikling, om det danske folk skal sikres public service-tjenester i samme omfang og på samme nivå som i dag. Det er budskapet i DRs opplegg "DR for dig og hele Danmark – ønsker og løfter til mediepolitisk aftale 2007-2010."

"Udspillet er DRs bud på, hvordan DR fortsatt kan varetage en central kulturpolitisk og demokratisk oppgave for det danske samfund", heter det i en melding fra DR.

Halvannen prosent økning i lisensen i avtaleperioden, i tillegg til justering for pris- og lønnsutvikling og innføring av en enhetslisens (i stedet for dagens TV- og radiolisens) basert på det faktum at DRs programmer kan ses og lyttes til på stadig nye teknologiske plattformer, hører med i opplegget. DR foreslår at opphavslovgivningen moderniseres, slik at det åpnes for bedre muligheter til å tilby programmer som folk kan høre og se når det passer dem.

"I oplægget kommer DR også med 10 løfter til hele Danmark, og her er nogle af forslagene blandt meget andet: særlige nyheder til børn, en ny børne-tv-kanal og ungdoms-tv-kanal på det digitale sendenet, mere dansk tv-dramatik, spil med public service-indhold, en særlig indsats for at handicappede kan deltage fuldt ud i samfundsudviklingen, en interaktiv historieguide på dr.dk og en ny dansk digital tv-kanal om historie", melder DR.

Kommentarene til DRs utspill er mange. "DR får lige nu 3,054 milliarder kr. i licens, og det er rigeligt til at producere kvalitets-tv og -radio. Danskerne betaler en meget høj licens, og jeg er imod tanken om at læsse endnu højere skatter og afgifter over på danskerne", sier kulturminister Brian Mikkelsen (K) i en skriftlig kommentar til Politiken. Opposisjonen i Folketinget vil derimot gjerne diskutere lisensøkning, skriver avisen.

Kilde: DR/Politiken (15.11.2005)

Sendingene fra Sky Radio opphører [Audiovisuelle medier] [Danmark]

Millionkrav fra myndighetene og erstatningskrav fra Sky Radio er en del av nyhetsbildet rundt stengingen av den eneste danske landsdekkende kommersielle radiokanalen 14. november.

Sky Radios begrunnelse for å stenge dørene er ifølge direktør Kasper Krügers uttalelse til Politiken "(at) stationen for to år siden kjøpte sendetilladelsen til en landsdekkende radio. Men vi må konstatere, at vi kun sender til halvdelen af landet. Vi har ikke fået det, som vi har betalt for. Og Radio- og TV-nævnet har ikke villet forhandle med os. Og på den baggrund må vi lukke".

"Radio- og tv-nævnet tager kraftig afstand fra Sky Radios udtalelser", skriver nævnet i en pressemelding (pdf-fil). "Radioen har hævdet, at IT- og Telestyrelsen ved sine beregninger af FM5 har anvendt metoder, der ikke følger internationale normer og som er forskellige for de beregningsmetoder, der er anvendt i forbindelse med planlægningen af DRs radiokanaler. Dette er ikke korrekt".

Radiokanalens underskudd var på DKK 4,3 millioner i 2003, og 72,1 millioner i 2004. Lytterandelen i april 2005 (det høyeste kanalen oppnådde) var 7,3 prosent.

Radio Sky har brevvekslet med Radio- og TV-nævnet om det kanalen hevder er et feilaktig grunnlag for sendetillatelsen, se Mediesekretariatets nettsted. Les mer om saken i Politiken.

Kilde: Politiken/Radio- og tv-nævnet (14.11.2005)

Konsesjonsutlysning for digitalt mobil-TV-nett [Audiovisuelle medier] [Finland]

Kommunikationsministeriet har utlyst en konsesjon med inntil 20 års varighet for bygging og drift av det fjerde kanalknippet for mobil-TV i det digitale marknettet. Nettet skal dekke 70 prosent av befolkningen.

"Den verksamhet som konsesjonen omfatter gjør et nytt sätt att ta emot televisionssändningar och liknande innehåll till en mobil digital terminal.

Syftet med konsesjonen är att skapa förutsättningar för uppkomsten av en ny typ av marknad för innehållstjänster.

Nätet bygger på teknik enligt DVB-H-standard. Nätet skall stöda terminaler enligt IPDC-standard. Nätet skall byggas så att det kan kompletteras för distribution av digitalt radioinnehåll", heter det i pressemeldingen fra Kommunikationsministeriet.

Kilde: Kommunikationsministeriet (14.11.2005)

Den nye regjeringen styrker filmbevilgningene [Audiovisuelle medier] [Norge]

Regjeringen Stoltenberg vil styrke bevilgningene til filmformål, med 14 millioner kroner i forhold til den avgående Bondevik-regjeringens forslag til statsbudsjett. Dermed blir den samlede økningen i budsjettet beregnet på filmformål 31 millioner kroner.

Det innebærer blant annet at Norsk filmfond får 10 millioner kroner ekstra til filmproduksjon, og at de regionale filmmiljøene får økte bevilgninger.

"- I et lite land som Norge er det en viktig offentlig oppgave å sikre et tilbud av film og andre audiovisuelle produksjoner som reflekterer vår historie, vår kultur og vårt språk. Det er et stort nasjonalt og internasjonalt marked for film. Norge bør ha ambisjoner om å ta en større andel av dette markedet", sier kultur- og kirkeminister Trond Giske.

Den nye regjeringen vil samlet øke kulturbudsjettet med 166 millioner kroner i forhold til Bondevik-regjeringens forslag. Se regjeringen Stoltenbergs forslag til endringer i statsbudsjettet.

Kilde: Kultur- og kirkedepartementet (10.11.2005)

Allmennkringkastingsrapport fra Medietilsynet [Audiovisuelle medier] [Norge]

Medietilsynet har lagt fram sin første årlige evaluering av allmennkringkasternes programvirksomhet. I Allmennkringkastingsrapporten vurderer Medietilsynet hvordan NRK, TV 2, P4 og Kanal 24 har ivaretatt programforpliktelsene i 2004. Tidligere hadde Allmennkringkastingsrådet denne oppgaven.

17. juni 2005 ble det vedtatt en rekke endringer i kringkastingsloven, blant annet innføring av nye sanksjonsbestemmelser; advarsel, overtredelsesgebyr og tvangsmulkt. Medietilsynet bruker ingen sanksjoner overfor det tilsynet finner av overtredelser i 2004, men vil gi selskapene mulighet til å innrette seg etter tilsynets praksis, slik det akter å utføre den i kommende år. For eksempel finner tilsynet at Kanal 24 avviker fra kravene i konsesjonen, uten at det får sanksjonsmessige følger i år.

Kilde: Medietilsynet (4.11.2005)

Økt omsetning for radio- og TV-sektoren i 2004 **[Audiovisuelle medier] [Norge]**

7 milliarder kroner, en økning på 8 prosent fra 2003, ble omsetningen for produksjons- og distribusjonsselskaper i radio- og TV-sektoren i 2004.

"5 781 personer var sysselsatt i disse foretakene. Foretakene innenfor kulturell tjenesteyting omsatte totalt for 11,7 milliarder kroner og sysselsatte 9 306 personer i 2004. Statistikken omfatter bransjene radio og fjernsyn, film og video, samt nyhetsbyråer", melder Statistisk sentralbyrå.

"Produksjon og distribusjon av film og video, og filmframvisning omsatte for 3,7 milliarder kroner i 2004, og 2 680 personer var sysselsatt i disse foretakene. Tallene viste en økning i omsetningen, men en nedgang i sysselsettingen. Økningen i omsetning skyldes i stor grad fusjon av foretak som fremdeles har bedrifter i andre næringer. En endring av metode har ført til at prosjektansatte som tidligere ble regnet som sysselsatte i filmproduksjon, nå er ekskludert", skriver Statistisk sentralbyrå.

Kilde: Statistisk sentralbyrå (31.10.2005)

God informasjon om digital-TV-overgangen, mener svenskene **[Audiovisuelle medier] [Sverige]**

Gotland, Gävle og Motala er de første områdene der de analoge TV-signalene i det digitale marknettet skiftes helt ut med digitale. Overgangen skjer høsten 2005.

21. november ble kanalene SVT2 og TV4 bare å finne i det digitale nettet for Motalas innbyggere, og 5. desember følger SVT1 etter. Se nettstedet Digitaltvövergången.

Det har vært uttrykt frykt for at overgangen til digital-TV ville bli vanskelig for mange. Men 80 prosent av innbyggerne i Gotland og Gästrikland sier at de var velinformerte, ifølge undersøkelser gjort av Mediavision på oppdrag av Digitaltvkommissionen, melder nettstedet Digitaltvövergången.

Kostnader er blitt nevnt som et problem: "De flesta skaffade box i god tid, även om många valde att vänta in i det sista med att agera. Ytterst få avstod från att gå över till digital-tv för att det skulle kosta för mycket. Mindre än 1 procent har angett kostnader som ett skäl att vänta med övergången".

Dette har Utbildnings- og kulturdepartementet vært oppmerksom på: "- Lagom till övergången från analog till digital-tv i Motala finns nu den första godkända folkboxen under 500 kronor i handeln", sier utbildnings- og kulturminister Leif Pagrotsky i en melding. "- Jag är glad över att priserna på digitalboxarna i stort sett har halverats sedan årsskiftet".

Om noen år kan høydefinisjons-TV, HDTV, bli et vanlig innslag i det digitale markedet i Sverige. Teracom demonstrerte 10. november, i samarbeid med selskapene Sagem og Thomson "(publik), for første gangen i verden i ett mark-tv-nät, sändningar med den helt nya mpeg4-tekniken som gör det möjligt att sända hdtv på ett mycket effektivt sätt.

– När vi nu visat att tjänsten fungerar kan vi erbjuda svenska hushåll hdtv-sändningar via det vanliga digital-tv-nätet. Det är högaktuellt, eftersom vi vet att programbolagen har intresse av att sända speciella evenemang i hdtv, som fotbolls-vm nästa år", sier Bengt Broman, administrerende direktør i Teracom, ifølge en pressemelding.

Kilde: Digitaltövergången/Utbildnings- og kulturdepartementet/ Teracom (21.11.2005)

Radio- og TV-verkets forslag til nye kanaler i det digitale markedet [Audiovisuelle medier] [Sverige]

Radio- og TV-verket har oversendt regjeringen verkets forslag til hvilke selskaper som bør få tillatelse til å sende i det digitale markedet, i den grad det finnes kapasitet i nettet til det.

Om alle sendetillatelser som gjelder nå forlenges, mener verket at det er plass til tre nye programtjenester. Verkets forslag er delt i to; en del gjelder selskaper som det antas å bli plass til i første omgang, en annen del gjelder det som det kan bli plass til i løpet av kommende toårsperiode.

"- Kanalerna i Radio- og TV-verkets forslag breddar dagens utbud og innehåller både fri-TV og betal-TV-kanaler. Bland de föreslagna kanalerna finns ett utbud som kan tilltala många, men kanske särskilt ungdomar, äldre og tittare intresserade av film, kultur og samhällsfrågor. Den tekniska utvecklingen går ju snabbt framåt. Därför innehåller verkets forslag också en lista med kanaler som skulle kunna ges tillstånd om det skapas mer plats i det digitala marknätet", sier Björn Rosén, verkets generaldirektør.

Utbildnings- og kulturminister Leif Pagrotsky kommenterer Radio- og tv-verkets forslag: "- Jag är glatt överraskad över det stora gensvaret att erbjuda nya og spennande kanaler. Det här lovar gott för de svenska tv-tittarna. - Nu börjar ett intensivt arbete så att regeringen kan fatta ett beslut om nya sändningstillstånd under första kvartalet 2006. I det arbetet tar jag förstås med mig min tidigare inriktning att prioritera fler gratiskanaler".

Kilde: Radio- og TV-verket/Utbildnings- og kulturdepartementet (21.11.2005)

Informasjonssamfunnet

Privatlivets fred sikres i digital forvaltning [Informasjonssamfunnet] [Danmark]

Digital forvaltning er i søkelyset i de fleste nordiske land. Spørsmålet er om teknologien kan brukes til effektivisering, slik at både brukere og forvaltning høster gevinster. Nå har en arbeidsgruppe under det danske Teknologirådet lagt fram en rapport; Retssikkerhed og aktivt medborgerskab i digital forvaltning.

"Det har også været på tale at gøre forvaltningen mere gennemsigtig ved at give borgerne adgang til at se egne data. Digital forvaltning betyder også nye strukturer og organisationsformer, som ændrer relationerne mellem borgere og forvaltning og sætter på nogle punkter lovgivningen til beskyttelse af borgernes rettigheder under pres," skriver det danske Teknologirådet i en melding.

Kilde: Teknologirådet (1.11.2005)

Bredbåndspolitik for framtidens nett [Informasjonssamfunnet] [Finland]

Oppfølgingsgruppen for bredbåndsstrategien mener at å ta i bruk kommunikasjonsnett som utnytter ny teknologi, er det beste tiltaket for å fremme utbredelsen av bredbånd i Finland. I sin annen rapport til Kommunikationsministeriet peker gruppen på at de ansvarlige myndighetene må påskynde byggingen av slike nett. Nettene må inneholde forbedrede kommersielle og offentlige tjenester, som medfører at anskaffelse av bredbåndsforbindelse blir lokkende for alle.

"I september fanns det cirka 1,1 miljoner bredbandsanslutningar i Finland, alltså omkring 40 procent av hushållen hade skaffat en bredbandsförbindelse. Antalet bredbandsanslutningar har i Finland vuxit snabbast i hela Europa. Av hushållen kan 95,3 procent få en bredbandsförbindelse om de så vill", heter det i en pressemelding fra Kommunikationsministeriet.

På verdensbasis rangeres Finland som et av de fremste blant landene som arbeider for å fremme bredbåndsutviklingen. "Det ursprungliga målet för bredbandsstrategin från januari 2004 – en miljon bredbandsanslutningar och en tillgänglighet på 95 procent för bredbandstjänsterna – är uppnådd", skriver Kommunikationsministeriet.

Kilde: Kommunikationsministeriet (27.10.2005)

Nye tiltak for digital allemannsrett [Informasjonssamfunnet] [Norge]

Kartlegging av behov og forberedelser til prosjekter som kan gi bredbåndstilbud til flere, er blant tiltakene i regjeringen Stoltenbergs forslag til statsbudsjett for Samferdselsdepartementet.

"- Om lag 95 prosent av norske husstander vil ha tilbud om bredbånd innen utgangen av 2005. Norge er blant de fremste i verden når det gjelder bredbåndsdekning og antall som har anskaffet bredbånd. Likevel står det fortsatt igjen arbeid før det blir meningsfylt å snakke om digital allemannsrett også i de deler av landet der det er mest krevende å bygge ut", sier samferdselsminister Liv Signe Navarsete i en pressemelding.

Kilde: Samferdselsdepartementet (10.11.2005)

Ytringsfrihet og opphavsrett

Enklere tilgang til statens arkiver [Ytringsfrihet og opphavsrett] [Danmark]

Kulturminister Brian Mikkelsen har iverksatt tre tiltak for å sikre brukerne enklere tilgang til statens arkiver. Ministeren og Folketingets kulturutvalg diskuterte nylig tilgjengeligheten til arkivene, og Kulturministeriet melder at tiltakene blant annet har til formål å bedre tilgangen til arkiver som har materiale om besættelsestiden (1940-45).

Initiativene dreier seg ellers om evaluering av arkivloven, møte med relevante forskere og et såkalt hyrdebrev til relevante ministerier, med innskjerpelse av en liberal tilgjengelighetspraksis.

Kilde: Kulturministeriet (3.11.2005)

Fildelere anmeldes [Ytringsfrihet og opphavsrett] [Finland]

De finske musikkelskaperenes interesseorganisasjon, ÄKT (IFPI Finland), har politianmeldt mange tilfeller av ulovlig distribusjon av musikk via internett, melder YLE - Internytt. Endringene i opphavsretsloven fra nyttår (se neste notis) medfører forbud mot å spre – og laste ned – filer beskyttet av opphavsrett via internett, selv om spredningen ikke skjer med økonomisk vinning som mål.

"Verksamhetsledare Arto Alaspää säger att ÄKT har anmält ett antal ip-adresser till polisen. Från adresserna har man distribuerat upp till tusentals musikfiler. Organisationen kom verksamheten på spåren då den övervakade datatrafiken på fildelningsnätverk.

ÄKT polisanmälde i april 28 fall av olaglig musikdistribution över internet. I elva av fallen har ÄKT och fildelaren gjort upp i godo. De som laddat upp musik har i genomsnitt betalat 3 400 euro i ersättningar", skriver Internytt.

Kilde: YLE/Internytt (15.11.2005)

Endringer i opphavsretsloven [Ytringsfrihet og opphavsrett] [Finland]

Ved kommende årsskifte endres opphavsretsloven og straffeloven i tråd med EUs direktiv 2001/29/EF av 22. mai 2001, om opphavsrett i informasjonssamfunnet. Det gjelder fremst

bestemmelser som oppdaterer lovgivningen, slik at den bedre kan møte utfordringene fra den teknologiske utviklingen. Nye bestemmelser om avtalelisenser og kompensasjonsavgifter trer først i kraft 1. januar 2007. Visse endringer i opphavsretsloven som henger sammen med revidering av loven om frieksemplarer settes i kraft senere av statsråden.

"(Även) rent nationella lösningar ingår i reformen, såsom förbudet mot privat införsel av piratkopior.

Upphovsrättslagen utgår från att skapande arbete i alla dess uttrycksformer ska skyddas. Som motvikt till rättigheterna innehåller lagen bestämmelser som gör det möjligt att använda verk och lättare att skaffa licenser", heter det blant annet i en pressemelding.

Kilde: Undervisningsministeriet (13.10.2005)

Trusler og vold mot tillitsvalgte – mediernes rolle [Ytringsfrihet og opphavsrett] [Sverige]

Den parlamentariska kommittén om hot och våld mot förtroendevalda (Ju 2004:07) har holdt et seminar om mediernes betydning i forbindelse med trusler og vold mot tillitsvalgte. I forbindelse med seminaret publiserte kommittén en antologi, med bidrag fra medieforskere og journalister.

"En enkätundersökning visar att många förtroendevalda i Sverige är utsatta för trakasserier, hot och i viss utsträckning även våld på grund av att de har politiska uppdrag. Många av de förtroendevalda anser att medias sätt att rapportera om politik bidrar till deras utsatthet", heter det i en pressemelding om seminaret og publikasjonen.

I pressemeldingen gjengis to eksempler på hva som diskuteres:

"1) I reporterens granskende oppdrag ingår inte att avstå från kritiska artiklar bara för att undvika att spåda på det så kallade politikerföraktet. Det föds i första hand av politikerna själva, inte av medievärldens journalister.

2) Medier gör våld på offentliga personers integritet. Nu är det inte bara legitimt for medierna att granska maktavare utan också att skärskåda deras privatliv. Självklart sker detta under skydd av mantrat 'oavvisligt allmänintresse'. Här tar det mediala våldet sin början".

Kilde: Justitiedepartementet (16.11.2005)

Internasjonalt: Nordisk perspektiv

Hvem skal styre internett?

[Internasjonalt: Nordisk perspektiv]

Verdenspmøtet om informasjonssamfunnet (WSIS) 16. – 18. november i Tunis hadde en rekke mål, blant annet å komme fram til enighet om hvordan internett skal styres i framtiden. I desember 2003 ble det første WSIS-møtet holdt i Genève. WSIS er organisert av Den internasjonale telekommunikasjonsunionen Union (ITU) i samarbeid med andre FN-organer.

Statssekretær i det norske utenriksdepartementet, Raymond Johansen, talte til pmøtet om "Internet Governance"; styring av internett-utviklingen. Under forberedelsene til møtet i Tunis

var det klart at USA ikke ønsket å erstatte det USA-baserte ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers) med et nytt organ, for eksempel under FNs administrasjon. ICANN fordeler internett-adresser og domener, og mange har ment at det er uheldig for internett-utviklingen på global basis om ICANN fortsatt skal ha dette eneansvaret.

Statssekretær Johansen pekte i sin tale på at en strid om styringen av internett representerer et dilemma, også for den norske regjeringen: På den ene siden settes det pris på at USA har spilt en enestående rolle i utviklingen av internett, og som garantist for at nettet er sikkert og funksjonelt. På den annen side er det forståelig at den følelsen mange har av at internett-utviklingen ikke er underlagt demokratisk styring, kan underminere den globale samarbeidsånden som trengs for å kunne håndtere trusler som spam og utnyttelse av nettet til kriminelle handlinger.

Et kompromiss ble oppnådd, skriver Aftenposten: "USA vil fortsatt beholde kontroll med nettet, men det skal opprettes et internasjonalt styringsorgan i FNs regi. Forumet skal møtes første gang i 2006, i Athen.

- USAs hegemoni er ikke brutt, men dette kompromisset krever likevel en global medvirkning på utviklingen av Internett. Det er positivt", sier Frode Bakken, leder i Norsk Bibliotekforening til Aftenposten.

Den norske Unesco-kommisjonen har et eget WSIS-nettsted.

Kilde: Det norske utenriksdepartementet/Aftenposten/Den norske Unesco-kommisjonen (18.11.2005)

Danmark tilfreds med Unesco-konvensjon om kulturelt mangfold [Internasjonalt: Nordisk perspektiv]

Den danske kulturminister Brian Mikkelsen er svært tilfreds med at Unescos medlemsstater, under Unesco-konferansen i Paris i oktober 2005, har vedtatt en konvensjon som understreker nasjonenes rett til å føre kulturpolitikk.

"Den nye konvention bidrager til at sikre, at Danmark også i fremtiden kan give støtte til kunstnere og kulturprojekter, der har særlig betydning for dansk kultur, eksempelvis støtte til danske film; konventionen bidrager dermed til at fastholde og udvikle vores nationale identitet – i samspil med andre landes kulturer," sier ministeren i en pressemelding.

Under den 31. generalkonferansen i oktober 2001 vedtok Unesco en universell deklarasjon om kulturelt mangfold. "Deklarasjonen er det første brede, internationale standardsættende instrument til fremme af kulturel mangfoldighed. Ved vedtagelsen af deklarasjonen kaldte UNESCO's generaldirektør sikringen af kulturel mangfoldighed et etisk imperativ for menneskeheden og vurderede, at vedtagelsen af deklarasjonen ligestiller den kulturelle mangfoldighed med den biologiske diversitet. Herudover skal deklarasjonen bidrage til et generelt favorabelt klima for kreativitet, og derved sikre kultur som en viktig utviklingsfaktor", skriver Den danske UNESCO-nationalkommission.

I oktober 2003, under den 32. generalkonferansen, ble det besluttet at Unesco skulle utarbeide en konvensjon om kulturelt mangfold. Den ble vedtatt 20. oktober 2005, med 148 stemmer

for, to mot (USA og Israel) og fire som ikke stemte (Australia, Honduras, Nicaragua og Liberia).

Den danske UNESCO-nationalkommission har et eget nettsted viet kulturelt mangfold.

Kilde: Kulturministeriet/Den danske UNESCO-nationalkommission (21.10.2005)

Nordisk støtte til fri medieutvikling [Internasjonalt: Nordisk perspektiv]

Før UNESCOs generalkonferanse i Paris i oktober 2005 leverte de nordiske land et forslag (draft resolution) med støtte til prinsippene som er formulert i UNESCO-deklarasjonene "Assistance to Media in Conflict Areas and Countries in Transition" (Belgrade Declaration) og "Media and Good Governance." De ble vedtatt henholdsvis i Beograd på Pressefrihetsdagen i 2004 og i Dakar under Pressefrihetsdagen 2005.

Under debatten i Paris i oktober ble det tidlig klart at innvendingene mot en rekke formuleringer i forslaget var så store at det ikke kunne vedtas. Teksten var oppbygd rundt tre grunnelementer: En fri, pluralistisk og uavhengig presse, utvikling basert på menneskerettighetene og retten til informasjon fra offentlige organer (public bodies).

Både USA og Russland hadde innvendinger mot teksten i forslaget. Etter at et endringsforslag som ble lagt fram av Sverige ble vedtatt, kom et motforslag fra Egypt, som til slutt ble vedtatt, men med protokollanmerkning fra flertallet av UNESCOs medlemsland. Den endelige teksten er ennå ikke tilgjengelig via internett.

Kilde: Nordicom/Unesco (21.10.2005)